

4 במאי 2017

לכבוד
גב' דינה זילבר
המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-מינהלי)
משרד המשפטים
ירושלים

שלום רב,

הנדון: פניות משרד התרבות לתיאטרונים להמציא מחזות

לצערנו עלינו לפנות אליך פעם נוספת לגבי התנהגות פסולה של משרד התרבות והספורט, הפוגעת בחופש הביטוי האמנותי.

לפי ידיעה שהתפרסמה באתר הארץ, משרד התרבות דרש מהנהלת בית הגפן פרטים לגבי ההצגה "השיבה לחיפה", עיבוד לסיפורו של רסאן כנפאני, שעתידה להיות מוצגת השבוע במסגרת "ימי התרבות הערבית בחיפה" (נעה שפיגל, יאיר אשכנזי "[משרד התרבות ביקש לבדוק הצגה שתעלה בימי תרבות ערבית בחיפה](#)" אתר הארץ, 4.5.2017). משרד התרבות משתתף במימון הפסטיבל והוא דרש פרטים על ההצגה במסגרת טיפול בפניית ציבור שהתקבלה בטענה לתכנים פוגעניים כביכול. בית הגפן נענה לדרישה ושלח למשרד התרבות את המחזה. לפי תגובת המשרד התרבות העניין עדיין מצוי בבדיקה.

אין זו הפעם הראשונה בה משרד התרבות דורש לקבל לעיונו מחזה בטרם הצגתו. לפני פסטיבל עכו לתיאטרון אחר, שהתקיים בסוכות, דרש משרד התרבות לבחון את המחזה של עינת וייצמן "פלסטין, שנת אפס" כדי לבדוק טענות כאילו ההצגה כוללת מסרים מסיתים החותרים תחת המדינה ופוגעים בסמליה. לאחר שיוצרת ההצגה סירבה לאפשר לנציגי משרד התרבות לצפות בחזרה, הנהלת הפסטיבל נענתה לדרישה ושלחה את המחזה לעיונו המוקדם של משרד התרבות (מכתבנו אליך מיום 9.10.2016).

הצנזורה על מחזות בוטלה סופית בשנת 1991, ופקידי משרד התרבות לא מונו להחליפה ולשמש כמשטרת מחזות. העובדה שמוסדות תרבות משתפים פעולה עם הדרישות הפסולות של משרד התרבות מעידה על כך, שהם סוברים בטעות שאם משרד ממשלתי פונה אליהם הדבר נעשה על פי סמכות כדין או שמא בשל חשש שסירוב לבקשה הלא חוקית של משרד התרבות עלול להוביל לפגיעה בתמיכת המשרד.

אנו סמוכים ובטוחים שגם הבדיקה הנוכחית לא תעלה דבר, אך כפי שכבר כתבנו בפנייתנו אליך בעניין המחזה "פלסטין, שנת אפס":

"הליך הבדיקה מופרך על פניו ומשולל סמכות או עילה... הבדיקה עליה הורתה שרת התרבות מגשימה בצורה חריפה במיוחד את החשש מפני אפקט מצנן – גם אם הבדיקה לא תעלה דבר הנזק כבר נעשה בכך ששודר מסר מאיים נגד כל מי שיעז לעסוק בסוגיות שנויות במחלוקת ושאינן עולות בקנה אחד עם עמדותיה הפוליטיות של השרה."

לפיכך נבקש את התערבותך כדי להבהיר למשרד התרבות שאין לו כל סמכות לבחון תכנים של מחזות בפרט ושל אירועי תרבות בהם הוא תומך בכלל.

בכבוד רב,

דן יקיר, עו"ד
היועץ המשפטי

העתקים : ח"כ מירי רגב, שרת התרבות והספורט
גב' הדס פרבר-אלמוגי, יועמ"ש משרד התרבות והספורט